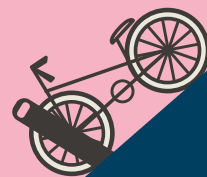

EIROPAS MOBILITĀTES NEDĒĻA

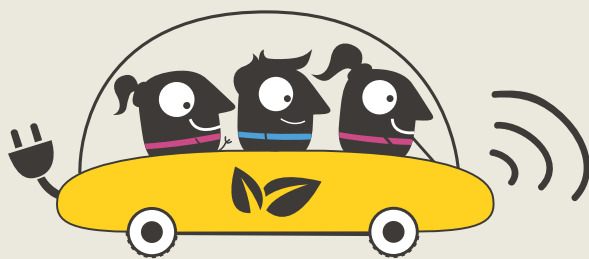
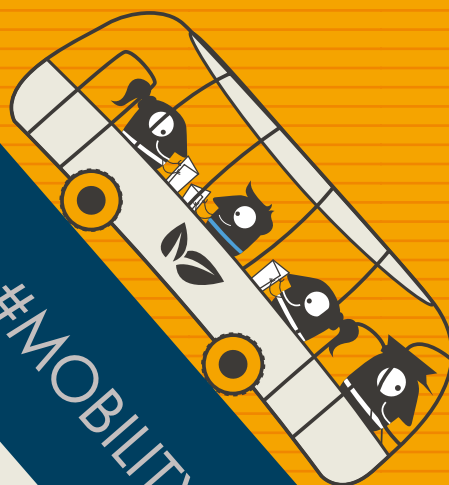
ROKASGRĀMATA VIETĒJO KAMPAŅU ĪSTENOTĀJIEM

2017. GADA 16.-22. SEPTEMBRIS

PĀRVIETOJIES GUDRĀK, DŽĪVO LABĀK!

#MOBILITYWEEK

Eiropas sekretariāts:

EUROCITIES

1 Square de Meeûs / B-1000 Brisele – BEĻĢIJA

juan.caballero@eurocities.eu

Tālrunis: +32 2 552 08 75

SATURA RĀDĪTĀJS

ROKASGRĀMATAS IEVADS: SVARĪGS INSTRUMENTS EIROPASMOBILITĀTESNEDEĻAS VIETĒJO KAMPAŅU ĪSTENOTĀJIEM	2
EIROPASMOBILITĀTESNEDEĻAS IEGULDĪJUMS ILGTSPĒJĪGĀ PILSĒTU MOBILITĀTĒ	2
KĀ PIEDALĪTIES?	4
EIROPASMOBILITĀTESNEDEĻAS BALVA	5
7 ILGTSPĒJĪGAS MOBILITĀTES PASĀKUMU DIENAS	6
Sabiedriskais transports	7
Riteņbraukšana	9
Iešana ar kājām	10
Mobilitātes pārvaldība	11
Atbildīga automašīnas lietošana	13
Atpūta un iepirkšanās: gudra pārvietošanās, kas veicina ekonomiku	15
Iepirkšanās	15
Mobilitāte un veselība	16
Apstādījumu zonas	17
PASTĀVĪGI PASĀKUMI	18
DIENA BEZ AUTO	20
INFORMĀCIJA UN SAZIŅA	22
UZRAUDZĪBA UN VĒRTĒŠANA	25

ROKASGRĀMATAS IEVADS: SVARĪGS INSTRUMENTS EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻAS VIETĒJO KAMPAŅU ĪSTENOTĀJIEM

Šajā rokasgrāmatā ir apkopota vispārīga informācija vietējām iestādēm, kuras plāno piedalīties gaidāmajā EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻĀ, kas notiks 2017. gada 16.–22. septembrī. Rokasgrāmatā ir paskaidrots, kā tiešsaistē reģistrēties dalībai EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻĀ. Rokasgrāmata ir balstīta to Eiropas pilsētu pieredzē, kas iepriekš ir organizējušas EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻU.

Šeit ietvertas vērtīgas idejas atbilstīgu aktivitāšu un pastāvīgu pasākumu rīkošanai. Atsevišķa rokasgrāmatas sadaļa ir veltīta tam, kā pieteikties, lai pretendētu uz EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻAS balvu.

Pašvaldībām un iestādēm, kas organizē EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻU savā valstī, ir jāņem vērā šie norādījumi, tajā pašā laikā tās var tos pielāgot vietējiem apstākļiem. Apkopotā informācija nav izsmeljoša, tāpēc rokasgrāmatu turpinās papildināt ar jaunām idejām.

Papildu informācija ir pieejama paraugprakses norādījumos, kuros ietverti iedvesmojoši kampanjas pasākumu piemēri, un tematiskajās pamatnostādnēs atrodama informācija par gada tematu. Šie materiāli tiek publicēti katru gadu un ir pieejami tīmekļa vietnē.

EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻAS IEGULDĪJUMS ILGTSPĒJĪGĀ PILSĒTU MOBILITĀTĒ

Eiropas Komisija ir izvirzījusi divus ambiciozus pilsētmobilitātes mērķus – līdz 2050. gadam izskaust no pilsētām ar tradicionālo degvielu darbināmas automašīnas un līdz 2030. gadam lielajos urbanizētajos centros pāriet uz pilsētas loģistiku ar nulli emisiju. ES transporta komissārei Violetai Bulcai ir skaidra vīzija par transporta nozares attīstību Eiropā. Šī vīzija balstās uz četriem pīlāriem: cilvēkiem, izaugsmi un nodarbinātību, inovācijām, kā arī konkurētspēju un ilgtspējību.

Vēsture

2000. gadā tika uzsākta Eiropas iniciatīva „Diena bez auto”. Tā bija iespēja pilsētām apliecināt, cik ļoti tām rūp vides jautājumi. Vienu dienu – 22. septembrī, vietējās iestādes savu pilsētu centrus parādīja citādā gaismā, ierobežojot motorizēto satiksmi, mudinot izmantot ilgtspējīgus transporta veidus un vairojot informētību par to, kā iedzīvotāju izvēlētie transporta veidi ietekmē vidi.

Pēc sekmīgas “dienas bez auto” īstenošanas EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻA kopš 2002. gada tiek rīkota katru gadu no 16. līdz 22. septembrim. Pirmajā gadā tajā piedalījās vairāk nekā 400 pašvaldības 23 valstīs.

Gadu no gada informētība par šo iniciatīvu pieaug. Sabiedrība ir paudusi ļoti pozitīvu viedokli, proti, vairāk nekā 80 % respondentu ir norādījuši, ka to atbalsta. Turklāt lielākā daļa iedzīvotāju atzīst kampaņu par vērtīgu, jo tiek pievērsta sabiedrības uzmanība lielajam automašīnu skaitam pilsētās.

Par ko ir runa?

Eiropas kampaņa ilgtspējīgas pilsētmobilitātes veicināšanai **EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻA** ir lieliska iespēja skaidrot sabiedrībai problēmas, ar ko saskaras pilsētas, un mudināt mainīt ieradumus, lai virzītos uz ilgtspējīgāku transporta stratēģiju.

Pašvaldības tiek mudinātas organizēt pasākumus, kas palielinātu sabiedrības informētību par aktuālajiem jautājumiem, kā arī īstenot pastāvīgus pasākumus, kas uzlabos ilgtspējīga transporta situāciju pilsētā.

EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻA ir lieliska iespēja vietējiem sadarbības partneriem sanākt kopā un apspriest mobilitātes iespējas, diskutēt par gaisa kvalitātes rādītājiem dažādos aspektos, rast inovatīvus risinājumus emisiju un automašīnu izmantošanas mazināšanai, kā arī izmēģināt jaunas tehnoloģijas vai plānošanas pasākumus.

EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻA mudina iedzīvotājus padomāt, kādiem nolūkiem ir plānotas un veidotas pilsētu ielas, un rast konkrētus risinājumus, lai novērstu gaisa un trokšņa piesārņojumu, sastrēgumus, ceļu satiksmes negadījumus un tā visa radītās iedzīvotāju veselības problēmas.

EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻA – tā ir izdevība pašvaldībām, iestādēm un organizācijām ar iedzīvotāju līdzdalību organizēt dažādus pasākumus. Kampaņas laikā tiek nodrošināts, lai:

- Tīktu sekmēta ilgtspējīgas pilsētmobilitātes iniciatīvu īstenošana.
- Sabiedrība tīktu informēta par pašreizējo pilsētmobilitātes tendenču radīto kaitīgo ietekmi uz vidi un cilvēka dzīves kvalitāti.
- Tīktu dibinātas partnerības ar vietējiem sadarbības partneriem.
- Kopā ar citām pilsētām piedalītos Eiropas mēroga kampaņā ar vienotu mērķi un kopības sajūtu.
- Uzsvērtu apņemšanos īstenot ilgtspējīga pilsētas transporta politiku.
- Sāktu jaunus politikas virzienus un pastāvīgus pasākumus.

Partnerības ilgtspējīgai mobilitātei

Ilgtspējīgas un viedas mobilitātes sasniegšana ir ilgstošs process, kam vajadzīgs ne tikai politisks atbalsts, bet arī mērķtiecīgas partnerības. Pašvaldības tiek mudinātas iesaistīties šādās partnerībās un tajās iesaistīt iespējami vairāk dalībnieku. Ikvienai pašvaldībai jāmeklē dažādu jomu vietēji sadarbības partneri un **EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻA** jākoordinē ciešā sadarbībā ar šādiem partneriem.

Līdz ar to pašvaldībām būtu jādibina partnerības ar (sabiedriskā) transporta organizācijām, vides, veselības un sporta apvienībām, vietējiem uzņēmumiem (tostarp ar to ārējām kontaktpersonām, piemēram, klientiem un piegādātājiem), medijiem un citiem iesaistītajiem.

Uzņēmumi bieži ir ieinteresēti piedalīties šāda veida kampaņās, tādējādi apliecinot, ka uzņemmas atbildību par klimata pārmaiņu novēršanu un rūpējas par sabiedrības, tajā skaitā savu darbinieku veselību. Pašvaldībām un vietējām iestādēm šis aspekts ir jāizmanto, lai piesaistītu vairāk partneru.

Uzņēmumi, organizācijas un citi potenciālie partneri, kuri nevar piedalīties **EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻĀ** (16.–22. septembris), bet plāno gada laikā organizēt atsevišķus papildu pasākumus, var reģistrēties individuāli. Pateicoties **MOBILITĀTESPASĀKUMU** elementam, šīs organizācijas var doties uz www.mobilityweek.eu un reģistrēt savu ilgtspējīgas pilsētmobilitātes veicināšanas pasākumu, kas var norisināties jebkurā laikā visa gada garumā.

KĀ PIEDALĪTIES?

Ikviena pasaules pilsēta, arī tā, kas neatrodas Eiropā, ir aicināta piedalīties **EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻĀ**. Pilsētas reģistrācija tiešsaistē tiks apstiprināta ar nosacījumu, ka tā rīko kādu pasākumu vai aktivitāti, kas ir saistīta ar ilgtspējīgu pilsētmobilitāti.

Lai piedalītos, jāievēro 3 kritēriji:

- Vienas nedēļas ilgs pasākums, ievērojot gada vadmotīvu.
- Vismaz viena pastāvīga pasākuma īstenošana, kas veicina pāreju no privāto automašīnu izmantošanas uz videi nekaitīgu transporta veidu.

Ja iespējams, vismaz vienai no šīm aktivitātēm jāietver braukšanas telpas pārstrukturizēšana par labu kājām-gājējiem, riteņbraucējiem vai sabiedriskā transporta izmantotājiem. Tas varētu nozīmēt, piemēram, plašākas ietves, jauna riteņbraukšanas vai autobusu joslas izveidi, jaunas satiksmes intensitātes mazināšanas shēmas organizēšanu, stingrākus ātruma ierobežojumus apdzīvotās vietās. Patstāvīgie pasākumi, kuri tika īstenoti šī gada laikā, arī drīkst piedalīties, ar nosacījumu, ka tie tiek popularizēti **EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻĀS** (16.–22. septembris) laikā.

- Organizējot “Diena bez auto” pasākumu, vēlams 22. septembrī, visas dienas garumā tiek īpaši nodalītas joslas gājējiem, riteņbraucējiem un sabiedriskajam transportam (sākot ar 1 stundu pirms un 1 stundu pēc darba laika).

Pašvaldības, kas apņemsies ievērot visus trīs kritērijus, kļūs par *zelta statusa dalībniekiem* un būs tiesīgas pieteikties **EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻĀS** balvai (skatīties nodaļu “**EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻĀS** balva”).

Kā reģistrēties?

Pēc tam, kad dalībnieks ir veicis reģistrāciju pirmo reizi vai pieteicies pagājušā gada kontā, ir jāaizpilda tiešsaistes reģistrācijas veidlapa www.mobilityweek.eu

Pašvaldībām, aizpildot reģistrācijas veidlapu, ir jāsniedz šāda informācija:

- Par **EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻU** un komunikāciju ar plašsaziņas līdzekļiem galvenā atbildīgā pašvaldības darbinieka vārds, uzvārds, amats un kontaktinformācija.
- Pasākumi/aktivitātes (saistībā ar gada vadmotīvu), kas tiek organizēti **EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻĀS** ietvaros, un attiecīgā pasākuma programma.

- Pastāvīgie pasākumi, kas tiks īstenoti šogad.
- Informācija par teritorijām, kurās būs spēkā stingri privāto automašīnu iebraukšanas ierobežojumi.

Pēc reģistrācijas tiešsaistē valsts vai Eiropas koordinators apstiprinās pieteikumu. Pēc apstiprināšanas tiks nosūtīts automātisks apstiprinājuma e-pasts. Tikai pēc tam pilsētas pasākumi tiks publicēti tiešsaistē sadaļā “EIROPAS**MOBILITĀTES**NEDEĻAS dalībnieki”. Apstiprinājuma e-pastā tiks nosūtīti tīmekļa vietnes pieteikšanās dati, lai pašvaldība varētu atjaunināt informāciju (piemēram, izmaiņas programmā).

Hartas parakstīšana ir obligāta, tikai iesniedzot pieteikumu, lai pretendētu uz EIROPAS**MOBILITĀTES**NEDEĻAS balvu.

EIROPAS**MOBILITĀTES**NEDEĻAS BALVA

Ar EIROPAS**MOBILITĀTES**NEDEĻAS balvu tiek pausta atzinība pašvaldību organizētajiem pasākumiem EIROPAS**MOBILITĀTES**NEDEĻAS ietvaros. Balvas mērķis ir popularizēt sekmīgas kampaņas un vairo sabiedrības izpratni par to, ka ilgtspējīgas pilsētmobilitāte ir nepieciešama pašvaldības līmenī. Finālisti tiek godināti prestižā ceremonijā Briselē un par sasniegumiem tiek veidotas publikācijas. EIROPAS**MOBILITĀTES**NEDEĻAS balvas ieguvējam dāvina video, kurā atspoguļoti laureāta kā Eiropas ilgtspējīga pilsētas transporta čempiona sasniegumi.

Atbilstības kritēriji

Pašvaldības var pieteikties EIROPAS**MOBILITĀTES**NEDEĻAS balvai, ja tās:

1. Ir reģistrējušās tiešsaistē vietnē www.mobilityweek.eu
2. Ir iesniegušas parakstītu EIROPAS**MOBILITĀTES**NEDEĻAS hartu.
3. Ir *zelta statusa dalībnieki*, proti, atbilst visiem trim kritērijiem.
4. Atrodas kādā no 28 ES dalībvalstīm, ES kandidātvalstī, potenciālajā ES kandidātvalstī, kas ir iesaistīta Stabilizācijas un asociācijas procesā (SAP), Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) valstī vai Eiropas brīvās tirdzniecības zonas valstī. Tās ir: Albānija, Apvienotā Karaliste, Austrija, Beļģija, bijusī Dienvidslāvijas Maķedonijas Republika, Bosnija un Hercegovina, Bulgārija, Čehijas Republika, Dānija, Francija, Grieķija, Horvātija, Igaunija, Islande, Itālija, Īrija, Kipra, Kosova*, Latvija, Lietuva, Lihtenšteina, Luksemburga, Malta, Melnkalne, Nīderlande, Norvēģija, Polija, Portugāle, Rumānija, Serbija, Slovākija, Slovēnija, Somija, Spānija, Šveice, Turcija, Ungārija, Vācija un Zviedrija.

* Šis nosaukums neskar nostāju par Kosovas statusu un atbilst ANO Drošības padomes rezolūcijai Nr. 1244/1999 un Starptautiskās Tiesas atzinumam par Kosovas neatkarības deklarāciju.

Neatkarīga pilsētmobilitātes ekspertu žūrija vērtēs

1. Ar gada tematu saistīto pasākumu kvalitāti.
2. Pasākumu un sabiedrības iesaistīšanas rīcības plānu.
3. Saziņas stratēģiju.
4. Pastāvīgā(-o) pasākuma(-u) ietekmi.
5. To, cik daudzpusīgas ir partnerības ar vietējiem sadarbības partneriem.

Pieteikšanās procedūra

Pašvaldībām, kas vēlas pieteikties EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻAS balvai, ir:

1. Jāaizpilda pieteikuma veidlapa angļu valodā (ne vairāk kā 20 lapas), sniedzot informāciju par pašvaldību, EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻAS pasākumiem un aktivitātēm un īstenotajiem pastāvīgajiem pasākumiem, raksturojot sadarbības partnerus un to ieguldījumu;
2. E-pastā jāiesniedz pieteikuma veidlapa, parakstītās EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻAS nedēļas hartas elektronisks eksemplārs un tās teritorijas karte, kas “dienā bez auto” bija slēgta motorizētai satiksmei;
3. Jāiesniedz notikušā pasākuma apstiprinoši materiāli, piemēram, sociālo tīklu un publikāciju izraksti, video un fotoattēli (vēlams ar augstu izšķirtspēju).

Pieteikuma veidlapa ir pieejama tiešsaistē.

Apbalvošanas ceremonija un balva

EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻAS balvas pasniegšanas ceremonija notiek Briselē martā, piedaloties ES transporta komisāram. Uzvarējusī pašvaldība saņems popularitāti veicinošu video (līdz 3 min.). Video atspoguļos laureāta kā Eiropas ilgtspējīga pilsētas transporta čempiona panākumus.

7 ILGTSPĒJĪGAS MOBILITĀTES PASĀKUMU DIENAS

Pilsētas var rīkot pasākumus par konkrētām tēmām, kas saistītas ar ilgtspējīgu pilsētas transportu.

Ilgspējīgas mobilitātes attīstīšanai pašvaldībām jāveicina iedzīvotāju pārvietošanās ar velosipēdu vai kājām, vai jāievieš aktīvāka sabiedriskā transporta izmantošana. Starp tiem ir jāpanāk intermodalitāte jeb vairāku pārvietošanās veidu sasaiste.

Lai sagatavotu interesantu septiņu dienu programmu, pilsētas var rīkot papildu “dienas bez auto” vai veltīt īpašu uzmanību jebkuram citam tematiskam pasākumam, kas vietējos apstākļos varētu būt aktuālāks.

EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻAS atklāšana

EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻAS atklāšana – 16.septembrī var notikt pašvaldības publiskā pasākumā. Pirmajā dienā:

- Sabiedrību informē par īpašajiem piedāvājumiem, piemēram, īpašo biļešu cenu sabiedriskajā transportā nedēļas laikā.
- Sabiedrību informē par papildu pakalpojumiem, piemēram, biežākiem sabiedriskā transporta reisiem, pieejamajām tūristu apskates objektu un pilsētvides konsultācijām).
- Skaidro intermodalitātes nepieciešamību.
- Izsaka atzinību iedzīvotājiem, kuri privāto automašīnu atstāj mājās un viņus iztaujā par izvēlētajām pārvietošanās alternatīvām.
- Sāk pilsētā paredzētos pastāvīgos mobilitātes pasākumus.

Sabiedriskais transports

Lai nodrošinātu pārvietošanos, EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻAS laikā galvenais temats ir sabiedriskā transporta izmantošana. Sabiedriskajam transportam jāklūst par sinonīmu vārdam “brīvība”.

Visi sabiedriskā transporta nozares pārstāvji var iesaistīties EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻA, lai popularizētu intermodālus risinājumus, pierādot, ka tie var būt reāla alternatīva privātām automašīnām.

Šeit ir uzskaitītas aktivitātes, kas ļaus sekmīgi organizēt sabiedriskajam transportam veltītus pasākumus. To mērķis ir piesaistīt televīzijas, radio, drukāto un interneta mediju uzmanību.

Gudra pārvietošanās

Daži ierosinājumi:

- Vienojieties ar sabiedriskā transporta operatoriem par pieturu izveidi to uzņēmumu tuvumā, kuri nodrošina daudz darbavietu.
- Sniedziet finansiālu atbalstu, tajā skaitā atmaksu par braukšanu ar sabiedrisko transportu.
- Nodrošiniet sabiedrisko transportu līdz dzīvesvietai īpašos gadījumos.
- Ieviesiet īpašus piedāvājumus.
- Informējiet par sabiedrisko transportu.
- Rīkojiet personalizētas maršrutu konsultācijas.
- Pēc darba laika piedāvājiet dzērienus netālu no pieturām vai autobusos.
- Popularizējiet plānotās aktivitātes intensīvi noslogotos maršrutos.
- Ierosiniet kādu pasažieriem paredzētu izaicinājumu.
- Popularizējiet intermodalitāti.
- Organizējiet diskusiju starp sabiedriskā transporta operatoriem un pasažieriem, lai apspriestu, kā paplašināt sabiedriskā transporta izmantošanu un kā tas pozitīvi ietekmētu dažādās iesaistītās personas.

Intermodalitāte

- Iešana ar kājām vai riteņbraukšana kombinācijā ar sabiedrisko transportu var vairot sabiedriskā transporta pievilcību:

	Vidējais ātrums	Attālums, kas veikts 10 minūtēs	Aptvertā teritorija
Kājāmiešana	5 km/h	0,8 km	2 km ²
Riteņbraukšana	20 km/h	3,3 km	32 km ²

- Riteņbraukšanu un sabiedrisko transportu var popularizēt, mazāka noslogojuma laikā ļaujot transportlīdzekļos ienest divriteņus un uzstādot jaunas divriteņu novietnes sabiedriskā transporta pieturās.
- Pasažierus var informēt par automašīnu koplietošanas shēmām.
- Stacijās var izvietot informāciju par taksometru koplietošanu.
- Informācijas sniedzēji var būt intermodāli, piemēram, autobusa apkalpes locekļi var sniegt informāciju par vilcieniem un otrādi.

Pieejams sabiedriskais transports

Iedzīvotājiem ir tiesības uz pieejamu transportu, un tas nodrošina sociālo iekļaušanu. Turklāt pieejamāks sabiedriskais transports paaugstina kopējo pasažieru skaitu. Lai nodrošinātu pieejamību, ir:

- Jāpielāgo autobusu pieturas un jāpaaugstina ietves augstums līdz ar autobusa grīdas augstumu.
- Jāierīko autobusu pieturas lielu uzņēmumu tuvumā.
- Jāvairo sabiedrības izpratni par cilvēkiem ar invaliditāti transportlīdzekļos.
- Jānodrošina, ka transporta laika grafiki un cita informācija ir pieejamā dažāda veida formātā (ar liela izmēra burtiem, Braila rakstā, audio formātā utt.).
- Jāpielāgo infrastruktūra, lai nodrošinātu pieejamību (autobusi ar zemu grīdu, pacēlāji, uzbrauktuves utt.).
- Tīmekļa vietnēs, mobilajās lietojumprogrammās, brošūrās un citur jānodrošina informācija par pakalpojuma pieejamību.
- Jāsadarbojas ar organizācijām, kas gādā par cilvēkiem ar invaliditāti.

Drošība

Saskaņā ar *Starptautiskās Sabiedriskā transporta asociācijas* (UITP) sniegto informāciju ceļu satiksmes negadījumos Eiropā katru gadu bojā iet vairāk nekā 27 000 cilvēku. Ir tieša saikne starp bojāgājušo skaitu un ar automašīnu veikto braucienu skaitu. Negadījumi ir galvenais mirstības cēlonis, kas skar gados jaunus cilvēkus ES.

Augstāk minētos datus var salīdzināt ar vietējiem datiem.

Citi pasākumi var ietvert drošības vai informācijas konsultantu iecelšanu tīklā, kā arī drošu un pievilcīgu pastaigu maršrutu izveidi tīklā.

Informācija pasažieriem

- Ieviesiet jaunos transportlīdzekļa reisu laika grafikus, tīmekļa vietnes vai lietojumprogrammas savā ikdienā.
- Izveidojiet vispusīgas informācijas punktus.
- Uzziniet pasažieru viedokli.

Saziņa ar pasažieriem un personālu

Lai EIROPAS MOBILITĀTES NEDĒĻA norisinātos sekmīgi, transportlīdzekļu personālam jābūt labi informētam.

Var īstenot šādus pasākumus:

- Piedāvāt apmeklēt sabiedriskā transporta kontroles dienestu, lai saņemtu skaidrojumu par regularitāti, ātrumu, maršruti utt.
- Rīkot izstādi par inovatīvu sabiedriskā transporta aprīkojumu vai regulāru maršrutu prototipiem.
- Skaidrot traucējumus, kas radušies jaunu līniju izbūves dēļ vai apmeklēt metro/tramvaja darblaukumu.

Riteņbraukšana

Riteņbraukšana ir saistīta ar visiem aspektiem, kas pilsētu padara par patīkamu dzīves vidi. Divriteņi aizņem mazāk telpas, nekā citi pārvietošanās līdzekļi, ļauj ietaupīt resursus un nerada ne troksni, ne gaisa piesārņojumu. Riteņbraukšana veicina ilgtspējīgu mobilitāti un labklājību, kā arī ir lietderīga un veselīga.

Visi šie ieguvumi ir par labu riteņbraukšanai.

Riteņbraukšana un gudra pārvietošanās

Lai risinātu jautājumu par divriteņu drošību un infrastruktūru ceļā uz un no darbavietas, kā arī radītu stimulus, kas veicinātu došanos uz darbu ar divriteni, ir svarīgi:

- Izveidot kioskus / riteņbraucēju informācijas punktus vietās, kur apgrozās daudz cilvēku un kas ir viegli pieejama riteņbraucējiem un sabiedrībai.
- Izveidot "mentoru" shēmu, proti, "jaunais" riteņbraucējs kopā ar savu "mentoru" brauktu ar divriteni uz darbavietu, kur viņu iztaujātu par šo riteņbraukšanas pieredzi.
- Organizēt "ar divriteni uz darbu" dienu, kuras gaitā iedzīvotāju vidū dažādos veidos tiktu popularizēta divriteņa izmantošana.
- Organizēt "izaicinājumu iedzīvotājiem", lai parādītu, ka riteņbraukšana ir ne tikai lētākais un veselīgākais, bet vairumā gadījumu arī ātrākais transporta veids.
- Piedāvāt brokastis cilvēkiem, kas uz darbu brauc ar divriteni.
- Rīkot riteņbraukšanas apģērbu skati vai izgatavot riteņbraukšanas aksesuārus (lietusmēteli ar uzņēmuma logotipu utt.).
- Sumināt riteņbraucējiem draudzīgus uzņēmumus, piešķirot īpaši izveidotu titulu vai balvu.
- Izplatīt informāciju par drošiem riteņbraukšanas maršrutiem no dzīvesvietas līdz darbavietai un atpakaļ ar pašvaldības policijas vai satiksmes plānošanas departamentu.

Divriteņu infrastruktūra

- Izveidojiet divriteņu informācijas punktu vai standu, kur tiek sniegta informācija darbiniekiem, mājokļu īpašniekiem, pilsētas apmeklētājiem utt.
- Aiciniet uzņēmējus veidot ģērbtuves un dušas darbiniekiem, kuri darbā ierodas ar velosipēdu.
- Uzstādiet drošas un segtas divriteņu stāvvietas.
- Iegādājieties divriteņus, ko varētu koplietot sabiedrība vai uzņēmumi.
- Izveidojiet publisku divriteņu remontdarbniecību.
- Pārvietojiet divriteņu stāvvietas tuvāk publiskās pārvaldes ēku, biroju, tirdzniecības centru ieejām.

“Izmēģini un kļūsti par riteņbraucēju arī ikdienā!”

- Sadarbībā ar vietējām riteņbraucēju apvienībām rīkojiet informatīvas kampaņas par to, kā atteikties no automašīnas izmantošanas par labu riteņbraukšanai, it sevišķi to iedzīvotāju vidū, kas dzīvo ne vairāk kā 5 km attālumā no darbavietas.
- Organizējiet modes skati riteņbraucējiem; divriteņu prototipu un antīku divriteņu izstādi.
- Lūdziet vietējām riteņbraucēju apvienībām, divriteņu nomas uzņēmumiem, veikaliem un firmām, kas specializējas sporta preču tirdzniecībā, piedāvāt divriteņu remonta un apkopes darbnīcas.
- Lūdziet vietējām riteņbraucēju apvienībām un pašvaldības policijai aicināt cilvēkus marķēt divriteņus, tādējādi nodrošinoties pret iespējamajām velosipēdu zādzībām.
- Aiciniet iedzīvotājus piedalīties “Ikdienas riteņbraucēju maratonā” un lūdziet dalībniekiem uz muguras piestiprināt norādi par attālumu, ko viņi ik dienas mēro ar divriteni. Pēc maratona veidojiet izstādi, kurā aplūkojama apkopotā informācija.
- Sadarbībā ar vietējiem veikalu īpašniekiem izstrādājat motivējošu programmu riteņbraucējiem.

Iešana ar kājām

Tālāk aprakstītie pasākumi var palīdzēt vērst uzmanību tam, cik svarīga ir staigāšana jeb pārvietošanās ar kājām. Ierosinātie pasākumi ir ātri īstenojami un nav pastāvīgi, taču to mērķis ir atstāt paliekošu iespaidu uz cilvēkiem un pievērst plašsaziņas līdzekļu uzmanību.

Iešana ar kājām un gudra pārvietošanās

- Mudiniet uzņēmumus paust atzinību darbiniekiem, kas uz darbu dodas kājām, piemēram, brokastojot.
- Aiciniet uzņēmumu vadību paust atzinību darbiniekiem, kas uz darbu dodas kājām, motivējot tos finansiāli vai piešķirot papildu divas minūtes ikgadējam atvaļinājumam.
- Ierosiniet uzņēmumiem pasniegt dāvanu sētniekiem, kas kopj teritoriju pie to ēkām.
- Konsultējiet uzņēmumus par to, kā pielāgot automašīnu stāvvietas, lai priekšroka tajās būtu nodrošināta gājējiem.
- Aiciniet kādu augstākā līmeņa vadības pārstāvi pastaigā ielās ap uzņēmuma ēku (-ām), lai novērtētu pieejamību gājējiem.
- Sadarbojieties ar uzņēmumiem, lai sāktu regulārus un kopīgus grafiti tīrīšanas kampaņas uzņēmumu apkārtnē.
- Izplatiet informāciju par drošiem pastaigu maršrutiem.

Ielu realitāte

- Vienojieties ar pašvaldības vadību un staigājot izpētiet pilsētu, lai izvērtētu problemātiskās vietas – fiziskus šķēršļus, radušās plaisas ietvēs, automašīnu nelikumīgu novietošanu, atkritumu urnu novietošanas vietas utt.
- Organizējiet “stāvvietas dienu” (www.parkingday.org), kuras laikā iedzīvotājus aiciniet stāvvietas izmantot radoši.
- Iestādiet kokus kādā ielā, lai padarītu to pievilcīgāku.
- Izveidojiet jaunu 30 km/h (20 jūdzes stundā) ātruma ierobežojuma zonu.
- Aicinot uzņēmējus iesaistīties kampaņā, izmantojiet tirdzniecības centru novērošanas kameru ierakstus un fiksējiet gājēju plūsmu.

Valdības līmenis

- Bērnu ikdienas ceļā uz skolu pavada satiksmes ministrs.
- Satiksmes ministrs tiek ar vecākiem un bērniem ielās, kas atrodas 30 km/h (20 jūdzes stundā) ātruma ierobežojuma zonās, lai pārrunātu kājāmiešanas apstākļus šajā apkārtnē.
- Bērnu klātbūtnē satiksmes ministrs atklāj jaunu gājēju tiltiņu, celiņu vai citu uzlabotu gājēju plūsmas infrastruktūru.
- Satiksmes ministrs un, ja iespējams, citas valdības amatpersonas dodas kājām uz darbu un no darba vai uz autobusa pieturu, vilciena staciju utt.
- Iekšlietu ministrs pievienojas policistam darbā uz ceļa un palīdz gādāt par ceļu satiksmes drošību.
- Izsludina normatīvu aktu, kas paredz piemērot nodevu izstrādājumiem, kas ielās rada būtisku piesārņojumu, proti, plastmasas maisiņiem, cigarešu iepakojumam un šokolādes batoniņu iesaiņojumam. Ieņēmumus no šīs nodevas izmantos ielu apsaimniekošanā.

Visi šie pasākumi, protams, attiecas arī uz pašvaldību vadību.

Mobilitātes pārvaldība

Mobilitātes pārvaldība pakāpeniski iegūst svarīgu lomu pilsētu viedā un ilgtspējīgā attīstībā. Mobilitātes pārvaldību veido par labu tam ilgtspējīgajam transportlīdzekļa veidam, kuru visvairāk pieprasa sabiedrība.

Viens no šīs pieejas svarīgākajiem aspektiem ir jaunu partnerību dibināšana. **EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻAS** laikā pašvaldības var dibināt partnerības ar skolām un uzņēmumiem, īstenojot skolu mobilitātes plānus un iedzīvotāju pārvietošanās plānus.

Nozīme ir elastīgai pārvietošanās iespējai, piemēram, autobusiem ar elastīgiem maršrutiem, kurus veidojot tiek ņemtas vērā iedzīvotāju vajadzības, taksometru un automašīnu koplietošanai, transportmijas (Park & Ride) sistēmai, kā arī pilsētas kravu un preču piegādei.

Metodes, kas veicina paradumu maiņu, parasti balstās uz informāciju, saziņu, organizatoriskām darbībām un koordināciju, turklāt tās ir jāpopularizē.

Maršrutu plāni

- Popularizējiet ilgtspējīgas pārvietošanās iespējas informatīvos pašvaldības vai uzņēmumu bijetos.
- Suminiet ilgtspējīgus uzņēmumus, piešķirot tiem kādu titulu.
- Publiski paudiet atzinību darba devējiem, kas aktīvi iesaistās mobilitātes pārvaldībā un rāda labu piemēru citiem.
- Nodrošiniet apdzīvoto vietu kartes un to pieejamību konkrētiem objektiem.
- Sniedziet personalizētas un precīzas maršrutu konsultācijas.
- Rīkojiet tikšanās uzņēmumos, lai runātu par mobilitāti.
- Veiciet apsekojumu par mobilitātes ieradumu maiņu.
- Izveidojiet darba gēmeņu darba grupu jautājumiem, kas saistīti ar mobilitātes izmaiņām.
- Mobilitātes jautājumu komunikācijā deleģējiet koordinatoru.

Kopējās aktivitātes

- Rīkojiet “divriteņu dienu”, apbalvojot darbiniekus ar elastīgu darbalaiku, brokastīm, T-kreklu, koncertu, iespēju ieiet dušā, saņemt masāžu, izveidot marķējumu pret velosipēdu zādzībām utt.
- Nodibiniet partnerību ar informācijas tehnoloģiju pakalpojumu sniedzējiem un uzņēmumiem, lai rīkotu (valsts līmeņa) “teledarba dienu” ne tikai pašvaldības, bet arī valsts līmenī.
- Noorganizējiet, lai kāda sabiedrībā zināma persona nāk klajā ar patiesu paziņojumu: “Es uz darbu braucu ar divriteni vai eju ar kājām” vai “Lai nokļūtu darbā, es izmantoju sabiedrisko transportu,”.
- Apbalvojiet uzņēmumus, kas visvairāk pūļu velta ilgtspējīgas mobilitātes ieviešanai.
- Organizējiet ilgtspējīga transporta dienu pašvaldības uzņēmumos - dienu, kad darbinieki uz un no darba iet kājām, pārvietojas ar divriteni, izmanto sabiedrisko transportu vai automašīnu koplietošanas iespēju.
- Apbalvojiet iedzīvotājus, kuri mēnešbiļetes iegādājas regulāri.
- Satiksmes sastrēgumā nonākušajiem vadītājiem daliet “stresa bumbiņu”.
- Izveidojiet atpazīstamības zīmi, kura attēlo divriteņiem draudzīgu uzņēmumu.
- Uzņemot darbinieku starpā rosiniet izmantot automašīnu koplietošanu.
- Lūdziet vietējo uzņēmumu vadību, lai saviem darbiniekiem, kas izmanto velosipēdu, sniedz bonusus.
- Uzņēmumu darbinieku maršrutu plāni – izmēģiniet tos EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻAS laikā.

Ilgtspējīgas pilsētmobilitātes plāni

EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻA ir lieliska iespēja, lai rosinātu interesi par ilgtspējīgas pilsētmobilitātes plāniem. Līdz ar to vienā no šīs nedēļas dienām jācenšas:

- Sarīkot izstādi par transporta attīstības iespējamiem scenārijiem un par izraudzīto scenāriju;
- Sarīkot konferenci par pašvaldības pilsētmobilitātes plānu;
- Organizēt iedzīvotāju tikšanos, lai apspriestu mobilitāti pilsētā;
- Ierosināt/īstenot dažus no pilsētmobilitātes plāna pasākumiem (jaunus autobusa maršrūtus, jaunu transportmijas sistēmas infrastruktūru, veloceļu izveidi, videi draudzīgas pārvietošanās plānus, mobilitātes centrus utt.) un sniegt detalizētu informāciju par šīm inovācijām.

Atbildīga automašīnas lietošana

EIROPASMobilITāTESNEDĒĻAS mērķis nav tikai veicināt ilgtspējīgu transporta veidu izmantošanu, bet arī mudināt atbildīgi lietot automašīnas, lai iedzīvotāji, kam ir jāizmanto automašīnas (vismaz kādā konkrētā nolūkā), palīdzētu veidot arī ilgtspējīgu pilsētvidi.

Līdz ar to ir vairāki risinājumi, kā iedzīvotājus mudināt atbildīgi un droši vadīt automašīnu, lai pēc iespējas mazāk ierobežotu to iedzīvotāju daļu, kas pārvietojas citādi. Tas attiecas gan uz emisiju samazināšanu (tam ir tieša ietekme uz klimatu un gaisa kvalitāti), gan pasažieru skaita palielināšanu vienā automašīnā.

Par attiecīgo aktivitāšu organizēšanu nav atbildīgas tikai pašvaldības. Ir jāatrod un jāiesaista dažādi vietējie sadarbības partneri.

Degvielas taupīšana

- Lūdziet automašīnu tirgotājiem vai ražotājiem izveidot informatīvu stendu par automašīnām, kuras patērē mazāk degvielas.
- Mudiniet autoskolu vadību studentiem piedāvāt energoefektīvas braukšanas (ekobraukšanas) apmācības sesijas.
- Popularizējiet ekobraukšanu profesionāliem šoferiem, piemēram, skolas autobusu un taksometru vadītājiem, uzņēmumu un iestāžu šoferiem.
- Rīkojiet kampaņu kopā ar vietējām degvielas uzpildes stacijām, lai mudinātu vadītājus regulāri pārbaudīt spiedienu riepas (spiediens zem 0,4 bāriem palielina degvielas patēriņu par 10 %).

“Piešķir brīvdienu savai automašīnai!”

- Rīkojiet konkursus, kuru ietvaros automašīnu vadītāji uz noteiktu laiku atdod savas vadītāja apliecības un pretī saņem sabiedriskā transporta biļetes.
- Izstādiet kravas pārvadājumiem piemērotus divriteņus un/vai organizējiet ar divriteni veikta kravas pārvadājuma demonstrāciju
- Aiciniet “ikdienas riteņbraucējus” iepazīstināt ar savu ikdienas rutīnu un dalīties pieredzē par bērnu un preču pārvadāšanu, atpūtas braucienu veikšanu un piemērota apģērba izvēli.
- Izdodiet bukletu “Paraugprakses rokasgrāmata automašīnas vadītājam”, kurā apkopota informācija, kā taupīt degvielu, kādas ir iespējas braukšanas laikā mazināt troksni, ko ņemt vērā veicot automašīnas remontu, piemēram, par autoriepām, kas rada iespējami mazāku troksni, kādus izvēlēties eļļas filtrus utt.); norādiet automazgātavas, kurās ūdens tiek utilizēts, stāvvietu zonas utt.
- Sniedzot satiksmes informāciju vietējā radiostacijā, aiciniet vadītājus izvēlēties maršrutus, mainīt un kombinēt citus transporta veidus, lai izvairītos no satiksmes sastrēgumiem.

Automašīnu koplietošana

- Veiciniet “automašīnas gudru lietošanu”, prezentējot automašīnu koplietošanas shēmas.
- Lūdziet vietējiem uzņēmumiem, kas ir ieviesuši automašīnas koplietošanas pakalpojumu, informēt par rezultātiem.

- Ja pilsētā vēl nav automašīnu koplietošanas shēmas, EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻAS laikā veiciet apsekojumu, lai noskaidrotu potenciālos dalībniekus, kas varētu iesaistīties šādā shēmā nākotnē.
- Nodrošiniet iespēju iedzīvotājiem, kas piedalās vietējā automašīnu koplietošanas shēmā, stāstīt par savu pieredzi citiem iedzīvotājiem, piemēram, organizējot intervijas vietējā laikrakstā.
- Prezentējiet automašīnu koplietošanu saderības shēmu.

Stāvvietas

- Veidojiet jaunas automašīnu stāvvietas vai automašīnu novietošanas aizlieguma zonas.
- Piemērojiet stingrāku sodus stāvēšanas aizlieguma pārkāpumu gadījumos.
- Sniedziet informāciju par automašīnu stāvvietu noteikumiem.

Ar automašīnu uz darbu – atbildīgi

- Organizējiet elektromobilu izmēģināšanas dienu.
- Ieviesiet elastīgu darbalaiku, lai mazinātu sastrēgumus intensīva satiksmes noslogojuma laikā.
- Labākās stāvvietas (vistuvāk iestādes ieejai) rezervējiet automašīnu koplietošanai.
- Garantējiet automašīnu koplietošanu līdz dzīvesvietai ārkārtas situācijā.
- Pārvietojiet automašīnu stāvvietas nostāk no biroju ēku ieejām.
- Organizējiet apsekojumu pie ieejām, lai uzzinātu, cik daudzi iedzīvotāji maina savus pārvietošanās ieradumus, un publicējiet rezultātu.

Videi nekaitīgi transportlīdzekļi

- Veltiet automašīnu atbildīgas lietošanas pasākumus par videi nekaitīgiem transportlīdzekļiem pašvaldību un valsts mērogā, iekļaujot informāciju par elektromobilu, hibrīdaautomobiļiem, ar dabasgāzi, sašķidrināto naftas gāzi un it sevišķi biogāzi darbināmām automobiļiem.
- Rīkojiet izstādi un demonstrācijas, kur iedzīvotāji var aplūkot un izmēģināt videi nekaitīgus transportlīdzekļus.
- Noskaidrojiet, vai pašvaldības vadība varētu EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻAS laikā vai vismaz vienu šīs nedēļas dienu lietot elektromobili, lai piesaistītu televīzijas, radio un laikrakstu uzmanību EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻAS vēstījumiem un videi nekaitīgo transportlīdzekļu piedāvātajiem risinājumiem.
- Organizējiet diskusiju brokastis, kurās piedalās videi nekaitīgo transportlīdzekļu apvienības un valsts pārvaldes darbinieki, lai spriestu, kā paplašināt videi nekaitīgu pilsētas transportlīdzekļu izmantošanu un kā tas pozitīvi ietekmētu dažādas iesaistītās puses.
- Izveidojiet preču piegādei paredzētu zonu. Ārpus teritorijām, kurās liegta iebraukšana ar automobiļiem, var paredzēt platformu vai stāvvietu veikalām paredzēto preču piegādei. No turienes, savukārt, preces veikalām piegādātu videi nekaitīgi transportlīdzekļi.
- Ieviesiet pakalpojumu, ar kura palīdzību patērētājiem piegādā preces, izmantojot videi nekaitīgus transportlīdzekļus. Vajadzētu nodrošināt pirkumu aizgādāšanu uz ērtām automašīnu stāvvietām.

Atpūta un iepirkšanās: gudra pārvietošanās, kas veicina ekonomiku

Pārvietošanos uz atpūtas vai iepirkšanās zonu var mērot ar ilgtspējīgu transportu. Tas attiecas ne tikai uz cilvēku pārvietošanās veidu, bet arī uz preču pārvadāšanu pilsētu teritorijās. Saskaņā ar pētījumiem, kas veikti Vrije Universiteit Brussel, kā arī, pamatojoties uz Cyclelogistics projektā gūto pieredzi, 50–70 % preču pārvadājumu Eiropas pilsētās būtu iespējams veikt, izmantojot (kravas) divriteņus. Šis temats ir piemērots vietējo sadarbības partneru meklēšanā, jo šādi ir iespējams popularizēt vietējo uzņēmēju pakalpojumus.

Iepazīsti pilsētu

Aiciniet iedzīvotājus iepazīt savu pilsētu no cita skatpunkta. Atpūtas aktivitātes var būt iespēja pilsētu iepazīt droši un izbaudīt to klusā, no automašīnām brīvā vidē.

- Īpaši sabiedriskā transporta pakalpojumu reisi pilsētas iepazīšanai.
- Gidu vai nūjotāju klubu organizētas ekskursijas.
- Gājēju aktivitātes, sadarbībā ar sporta veikaliem, skolām, apvienībām utt.
- Viesnīcu numuriņu atslēgas ir iespēja izmantot kā sabiedriskā transporta biļetes, divriteņu nomas talonus un automašīnu koplietošanas shēmu kartes.

Izklaidējoši pasākumi

- Lūdziet apvienībām, skolām, pārtikas nozares uzņēmumiem un citām organizācijām veidot bezmaksas brokastis vai brangu pusdienu/vakariņu pikniku.
- Sabiedriskās vietās organizējiet bezmaksas koncertus, teātrus, ielu uzstāšanās, aiciniet māksliniekus, klaunus utt.
- Pilsētas galvenajā laukumā uzstādiet sienu, uz kuras iedzīvotāji varētu paust savu viedokli.
- Lūdziet vietējām sporta apvienībām un/vai veikaliem un uzņēmumiem, kas specializējas sporta preču tirdzniecībā, organizēt demonstrācijas ielās, popularizējot futbolu, basketbolu, (pludmales) volejbolu, skeitbordu, skrituļslidošanu un citus sporta veidus.
- Piedāvājiet īpašus transporta veidus, piemēram, izbraukšanu ar zirgu pajūgu, tūristu vilcieniņu, ar saules enerģiju darbināmu laivu utt.

Iepirkšanās

Iespēja ieviest teritorijas, kurās aizliegts iebraukt ar automašīnām, var satraukt atsevišķus veikalu īpašniekus. Tādēļ uzņēmēji jāiesaista šādas ieceres īstenošanā jau no paša sākuma.

- Nosūtiet speciāli veikalu īpašniekiem sagatavotu oficiālu dokumentu ar informāciju par to, kā nokļūt pilsētas centrā bez automašīnas.
- Sasaistiet autobusa, tramvaja vai metro pieturas nosaukumu ar veikala nosaukumu.
- EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻAS publicitātes ietvaros reklamējiet pilsētas centrā esošos veikalus. Piemēram, teritoriju kartēs, kurās aizliegts iebraukt ar automašīnām, norādiet veikalu logotipus, un, vietējā radiostacijā paziņojot par dienu bez automašīnām, pieminiet veikalus, kā arī nodrošiniet norādes uz ielām, kas informē cilvēkus par veikalu atrašanās vietām utt.

- Izveidojiet preču piegādei paredzētu zonu. Organizējiet, lai no turienes preces veikaliem piegādātu videi nekaitīgi transportlīdzekļi.
- Ieviesiet pakalpojumu, kas patērētājiem piegādā preces, izmantojot videi nekaitīgus transportlīdzekļus.
- Izveidojiet "Nulles Emisiju Piegādes Sistēmu". Var izveidot preču pieņemšanas - nodošanas punktus, kurus uzrauga speciāls darbinieks un kurā atrodas aukstumkastes produktu glabāšanai, kas nepārtraukti tiek papildinātas. Preces patērētājiem nogādās īpaši izveidota kravas divriteņu parka darbinieki.
- Pirms EIROPASMOBILITĀTESNEDEĻAS un tās laikā veikalos izplatiet sabiedriskā transporta biļetes.
- Aiciniet pilsētas centra veikalu īpašniekus rīkot loteriju, kurā balvas būtu saistītas ar EIROPASMOBILITĀTESNEDEĻU, piemēram, divriteņi, skrituļslidas utt.
- Mudiniet veikalu īpašniekus izmantot sabiedrisko telpu, kas atbrīvojusies automašīnu aizlieguma dēļ, un tādējādi paplašināt savu tirdzniecībai pieejamo telpu (terases vai vieta stendiem uz ielas). Tomēr EIROPASMOBILITĀTESNEDEĻU nevajadzētu pārvērst apjomīgā komerciālā pasākumā, ko organizē mārketinga nolūkā.

Mobilitāte un veselība

Uz Eiropas ceļiem turpina pieaugt automašīnu skaits, pasliktinot pilsētu iedzīvotāju dzīves kvalitāti (troksnis, gaisa piesārņojums, ceļu satiksmes negadījumi, stress utt.).

Transporta ietekme uz veselību skar lielāko daļu iedzīvotāju, īpaši bērnus un vecāka gadagājuma cilvēkus. Biežākie ir elpceļu un sirds un asinsvadu sistēmas traucējumi.

Veselības aprūpes dienesti, veselības apdrošināšanas kompānijas, ārstu apvienības un sporta organizācijas var būt piemēroti partneri mobilitāti veicinošu un veselību stiprinošu pasākumu organizēšanā.

Traucējumi apkārtējā vidē

Pašvaldībām ir jāveic aktivitātes, lai aizsargātu savus iedzīvotājus no trokšņu un neapmierinošās gaisa kvalitātes negatīvās ietekmes. Tāpēc ir svarīgi iedzīvotājus izglītēt šajos jautājumos.

- Lūdziet gaisa kvalitātes uzraudzības tīklam, vides un/vai enerģētikas aģentūrai (Eiropas Vides aģentūra, programma "Saprātīga enerģija Eiropai") un trokšņa informācijas un dokumentācijas centriem (INCE, CIDB) organizēt izstādi par gaisu un troksni attiecīgajā apdzīvotajā vietā.
- Lūdziet policiju un/vai transportlīdzekļu tehniskās apskates centrus automašīnu stāvvietās veikt transportlīdzekļu piesārņojuma pārbaudes.
- Skaidrojiet, kā tiek izmantotas gaisa kvalitātes uzraudzības sistēmas un kā interpretēt iegūtos datus.
- Organizējiet pasākumus, kuru mērķis ir mazināt troksni un uzlabot gaisa kvalitātes līmeni.

lešanas ar kājām un riteņbraukšanas ieguvumi

Pētījumos ir pierādīts, ka darbinieki, kuri ikdienā ir fiziski aktīvi, ir veselīgāki, strādā produktīvāk un retāk slimo. Ir vairāki pasākumi, ko var rīkot saistībā ar šo tematu.

- Aiciniet veselības apdrošināšanas sabiedrības sniegt informāciju par fizisko aktivitāšu ieguvumiem veselības labā, par veselības apdraudējumiem un finansiālajām sekām, ko var radīt mazkustīgums, kā arī par to, kā iekļaut fiziskās aktivitātes savā ikdienā.
- Organizējiet diskusijas ar ārstiem, lai uzsvērtu transporta negatīvo ietekmi uz veselību.
- Lūdziet slimnīcai/ārstiem piedāvāt iedzīvotājiem veselības pārbaudes (asinsspiediena, asinsrites, svara, kaulu masas blīvuma pārbaudes utt.), lai iegūtu informāciju par viņu veselības stāvokli.
- Vienojieties ar sporta apvienībām par to aktivitāšu prezentēšanu.
- Aiciniet sporta apvienības, uzņēmumus, skolas un citas organizācijas piedalīties konkursos, sacensībās vai stafetēs.
- Pieprasiet atbildīgajām organizācijām uzstādīt rotaļu laukumus, kas mudina bērnus uz fiziskām aktivitātēm un attīsta veiklību.
- Lūdziet “veselības pastaigu” grupām uzstāties ar prezentācijām, lai popularizētu iešanu ar kājām.
- Veselības ministrs/par veselības jautājumiem atbildīgais pašvaldības pārstāvis varētu piedroties “veselības pastaigai”.
- Prezentējiet jau īstenotos vai plānotos pasākumus, kuru mērķis ir uzlabot apstākļus kājāmgājējiem un riteņbraucējiem (satiksmes intensitātes mazināšana, izveidotās gājēju zonas, tieši/papildu maršruti vai tīkls riteņbraucējiem un kājāmgājējiem).
- Organizējiet fiziskās sagatavotības treniņu (sadarbībā ar veselības apdrošināšanas sabiedrībām).

Apstādījumu zonas

Zaļā josla ir “maršruts, kas paredzēts tikai nemotorizētai satiksmei un ir integrēts apkārtējā vidē, uzlabojot gan vides stāvokli, gan dzīves kvalitāti iedzīvotājiem tuvākajā apkārtnē; šiem maršrutiem ir jāatbilst tādiem platuma, kāpuma un seguma standartiem, lai tie ir ērti lietotājiem un nevienam neapdraud neatkarīgi no lietotāju spējām”.

(Lilles deklarācija, 2000. gada 12. septembris)

Mērķis ir mudināt organizācijas ieviest zaļās joslas un apzināt plašāku tās sabiedrību.

Vispārējās informētības vairošana

- Organizējiet pārgājienus/izbraucienus ar divriteņiem vai piknikus esošās un neoficiālās (veicot vajadzīgos piesardzības pasākumus) apstādījumu zonās ar pašvaldību pārstāvju piedalīšanos. Apstādījumu zonas var būt kā tikšanās vieta dažādām interešu grupām, piemēram:
  - personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, vecāka gadagājuma cilvēkiem.
  - māksliniekiem, sportistiem, politiķiem, sabiedrībā zināmām personām.
  - lietotu divriteņu mazumtirgotājiem.
  - plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem un žurnālistiem.
- Izmantojiet apstādījumu zonas kā brīvdabas mācību telpu matemātikas, ģeogrāfijas, vēstures un vides mācības apgūšanai.
- Organizējiet apstādījumu zonu tīrīšanas talkas kopā ar brīvprātīgajiem.

Pārvietošanās, esot līdzsvarā ar vidi

- Apstādījumu zonas parasti atrodas gar dzelzceļu, piekrastē, šķērso mežus vai dabas rezervātus. Tās ir piemērotas dabas mantojuma apzināšanai, dodoties ekskursijā gida pavadībā vai izvietojot publikācijas par tur sastopamo veģetāciju.
- Savukārt, ja apstādījumu zonās ir aplūkojami kādi aizsargājami objekti, iedzīvotāji var iepazīties ar tuvākās apkārtnes mantojumu.

Vietējo vai reģionālo iestāžu rīcība

Vietās, kur jau ir zaļās joslas:

- Gādāji, lai posmos, kur apstādījumu zonu šķērso ceļš, būtu droši krustojumi.
- Ierīkojiet drošus celiņus uz skolām un citām pakalpojumu vietām.
- Izstrādāji skolu vai uzņēmumu maršrutu plānus, ņemot vērā vietējo apstādījumu zonu tīklu;
- Publicēji iniciatīvas, lai popularizētu apstādījumu zonas.
- Atklāji kādu jaunu apstādījumu zonu vai apstādījumu zonas posmu.
- Ieviesi infrastruktūru apstādījumu zonu malās, piemēram, apstāšanās, atpūtas un piknika vietas kājāmgājējiem un riteņbraucējiem.

Vietās, kur nav apstādījumu zonas:

- Prezentēji apstādījumu zonu īstenošanas projektu plašākai sabiedrībai.
- Iegādāji zemi apstādījumu zonu izveidei, atklāji zaļo joslu posmus un izveidoji vietējo zaļo joslu tīklu.
- Aicināji uzņēmumus finansiāli atbalstīt jaunu apstādījumu zonu izveidi.

Apstādījumu zonu karte ir pieejama Eiropas Zaļo joslu asociācijas tīmekļa vietnē

www.aevv-egwa.org/

PASTĀVĪGI PASĀKUMI

Iesaistītās pašvaldības ir aicinātas "īstenot vismaz vienu jaunu pastāvīgu pasākumu, kas veicina pāreju no privātām automašīnām uz videi nekaitīgiem transporta veidiem".

Šiem pasākumiem nav jābūt dārgiem. Tie apliecina pilsētas apņemšanos sasniegt ilgtspējīgu pilsētmobilitāti. Tālāk ir piedāvāti vairāki iespējamie pastāvīgie pasākumi.

Infrastruktūra divriteņiem

- Riteņbraukšanas tīkla un infrastruktūras uzlabošana (paplašināšana, renovēšana, zīmju uzstādīšana, stāvvietas, slēdzenes utt.).
- Publiski pieejamu vai koplietošanas divriteņu shēmu izstrāde.

Gājēju zonas

- Gājēju zonu izveide vai paplašināšana.
- Infrastruktūras, proti, gājēju tiltiņu, ietvju, gājēju pāreju, apgaismojuma utt. uzlabošana.
- Publiskās telpas pārvietošana vai pārveide par gājēju zonu.

Sabiedriskā transporta pakalpojumi

- Sabiedriskā transporta tīkla uzlabošana un paplašināšana (joslas, kas paredzētas transportlīdzekļiem ar lielāku pasažieru skaitu, jaunas pieturvietas, jaunas joslas, rezervētas zonas utt.).
- Vairāk reisu, ekspresmaršrutu ieviešana utt.
- Videi nekaitīgu transportlīdzekļu izmantošana sabiedriskā transporta parkos.
- Mobilo biješu un pakalpojumu ieviešana.
- Integrēti pakalpojumi dažādiem sabiedriskā transporta veidiem.

Satiksmes intensitātes mazināšanas un piekļuves ierobežošanas shēmas

- Transportlīdzekļu ātruma ierobežošanas programmas skolu tuvumā.
- Samazināt autostāvvietu skaitu pilsētas ielās.
- Transportmijas (Par & Drive) stāvvietu izveide.
- Pastāvīga piekļuves ierobežošana pilsētu centriem.

Pieejamība

- Pieejamība plānu īstenošanā.
- Infrastruktūras ieviešana personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām.
- Arhitektonisku ierobežojumu likvidēšana.
- Ietvju pazemināšana un paplašināšana.
- Reljefu ietvju un ratiņkrēslu uzbrauktuviu izbūve.
- Luksoforu aprīkošana ar skaņas ierīcēm.

Jauni transportlīdzekļu lietošanas un īpašumtiesību veidi

- Automašīnu koplietošanas tiešsaistes shēmu īstenošana.
- Atbildīga automašīnu lietošana (ekobraukšana utt.).
- Videi nekaitīgu (nekaitīgāku) transportlīdzekļu izmantošana.

Kravas pārvadājumi

- Jauni kravas pārvadājumu noteikumi.
- Videi nekaitīgu (nekaitīgāku) transportlīdzekļu izmantošana.
- Izkraušanas platformu izveide kravu pārvietošanai.

Mobilitātes pārvaldība

- Darbavietu un skolu ekskursiju plānu pieņemšana.
- Mobilitātes centru un informācijas dienestu izveide.
- Izglītojošu materiālu izstrāde.
- Pilsētmobilitātes plānu izveide sadarbībā ar vietējiem iedzīvotājiem.
- Darba devēju bonusu saņemšanas nodrošināšana.
- Atvieglota piekļuve uzņēmējdarbības vai citām sociālajām jomām.

DIENA BEZ AUTO

Pilsētā var paredzēt vienu vai vairākas teritorijas, kurās būs aizliegts iebraukt ar automašīnām. Teritorija(-s) būs slēgta(-s) motorizētai satiksmei lielāko dienas daļu. Piekļuve būs atļauta tikai gājējiem, riteņbraucējiem, sabiedriskajam transportam un videi nekaitīgākiem transportlīdzekļiem (ar sašķidrināto naftas gāzi vai ar dabasgāzi darbināmām automašīnām, elektromobiļiem utt.). Ja tiek norobežotas vairākas teritorijas, tās var savienot ar gājēju celiņiem. Teritorijās, kurās būs liegta iebraukšana ar automašīnām, ir lietderīgi izveidot buferzonu, kur automašīnu vadītāji varētu saņemt tiem paredzētu informāciju.

Ir rūpīgi jāizvēlas teritorijas, kurās būs liegta iebraukšana ar automašīnām, atrašanās vieta un teritorijas izmērs, ņemot vērā:

- Iespēju vizualizēt konkrētus tematus (piemēram, troksni, gaisa kvalitātes mērījumu utt.).
- Iespēju prezentēt vai izmēģināt plānotos pasākumus (piemēram, ieviest gājēju zonu).
- Iespēju rīkot aktivitātes konkrētām mērķa grupām (piemēram, bērniem).
- Tuvumā esošās organizācijas, kas varētu īstenot savus pasākumus (piemēram, ēdināšana, piedāvājums, sporta pasākumi).
- Apmeklētāju skaits ikdienā un prognozētais papildu apmeklētāju skaits;
- Stāvvietas, kas būs vajadzīgas tuvākajā apkārtnē.
- Iespēju savienot dažādas teritorijas, kurās liegta iebraukšana ar automašīnām.

Norobežojumi un kontroles punkti

Piekļuvei teritorijai, kurā liegta iebraukšana ar automašīnām, uzrauga, uzstādot norobežojumus. Lūdz vairāku iestāžu palīdzību:

- Vietējā satiksmes iestāde, kas atbild par šosejām un/vai pilsētas ielām.
- Valsts un/vai pašvaldības policija.
- Pašvaldības darbinieki (pašvaldības darbinieku iesaistīšana ir labs veids, kā panākt pašvaldības līdzdalību un sekmēt iekšējo saziņu).

Izņēmumu saraksts

Ir jāsagatavo īss saraksts ar automašīnām, kam būs atļauts iebraukt motorizētai satiksmei slēgtajās teritorijās. Papildus videi nekaitīgākiem transportlīdzekļiem (ar sašķidrināto naftas gāzi vai dabasgāzi darbināmām automašīnām, elektromobiļiem utt.) izņēmuma statusu varētu attiecināt arī uz veselības aprūpes speciālistu, cilvēku ar invaliditāti un ārkārtas remontdarbu veicēju pārvietošanās transportlīdzekļiem.

Ārkārtas palīdzības dienestiem (policijai, ugunsdzēsējiem, neatliekamās medicīniskās palīdzības speciālistiem), kā arī elektroenerģijas un gāzes dienestiem piešķir automātisku piekļuvei konkrētajai teritorijai.

Pieteikumus, lai saņemtu atļauju iebraukt teritorijā, ja uz personu neattiecas iepriekš uzskaitītie izņēmumi, būtu jāsūta pašvaldības speciālistiem, kas ir par to atbildīgi. Izņēmuma statuss ir jāpiešķir iespējami ierobežotam personu lokam.

Iedzīvotāji

Iedzīvotāji jāmudina pārvietot savas automašīnas jau dienu iepriekš, lai atbrīvotu ielas. Iespējams, būs jānodrošina īpašas automašīnu stāvvietas un jāslēdz līgumi ar stāvvietu operatoriem.

Cits risinājums ir atļaut iedzīvotājiem izbraukt no teritorijas ar savām automašīnām un ļaut atgriezties teritorijā tikai pēc pasākuma noslēguma konkrētā laikā. Šiem iedzīvotājiem automašīnas būtu jāatstāj automašīnu stāvvietā.

Piegāde teritorijās, kurās liegta iebraukšana ar automašīnām

Piegāde būs atļauta līdz konkrētam laikam, kas ir jānorāda atbilstīgi vispārējiem nosacījumiem. Tirgotājiem, kam ir vajadzīgas piegādes dienas laikā, ārpus teritorijas var izveidot izkraušanas/iekraušanas zonu. No šīs zonas kravu piegādātu ar kravas divriteņiem vai videi nekaitīgākiem transportlīdzekļiem.

Sabiedriskais transports

Lai iedzīvotājiem nodrošinātu efektīvas transporta alternatīvas, vajadzētu piedāvāt:

- Biežākus sabiedriskā transporta reusus.
- Lielāku pieejamību personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām.
- Īpašas biļešu cenas vai bezmaksas transportu.
- Citas iniciatīvas (kombinētas stāvvietas un autobusu vai autobusu un vilcienu biļetes vai biļetes, kas nodrošina atlaides kinoteātros, peldbaseinos utt.).

Tāpat ir lietderīgi ieviest pārdomātus turp un atpakaļ maršrutus un reusus, lai savienotu automašīnu stāvvietas ar pilsētas centru vai konkrētiem maršrutiem (pilsētas ekskursija, apvedceļi utt.).

Videi nekaitīgāki transportlīdzekļi

Teritorijās, kurās liegta iebraukšana ar automašīnām, var izmantot ar sašķidrināto naftas gāzi vai dabasgāzi darbināmas automašīnas un elektromobiļus, lai:

- Piegādātu preces veikaliem un/vai patērētājiem.
- Izpildītu īpašus pieprasījumus, kurus var individuāli veikt kontroles punktos, automašīnu stāvvietās utt.
- Tos lietotu iedzīvotāji un/vai personas ar invaliditāti.

Divriteņi

- Vietējo riteņbraucēju grupu un apvienību iesaistīšana.
- Īpašs uzsvars uz kravas divriteņu izmantošanu.
- Divriteņu noma transportmijas sistēmas punktos, dzelzceļa stacijās, autobusu pieturās un citur.
- Izveidot kombinētās autobusu un divriteņu vai stāvvietas un divriteņu biļetes, automašīnu atslēgu vai reģistrācijas dokumentu apmaiņa pret divriteni utt.
- Segtas divriteņu stāvvietas ar personālu.
- Droši, atbilstīgi marķēti riteņbraukšanas celiņi ārpus teritorijām, kurās liegta iebraukšana ar automašīnām, vēlams ar nodalītu infrastruktūru.

Transportmijas jeb “novieto un brauc” (Park & Ride) sistēmas infrastruktūra

Lai mudinātu iedzīvotājus novietot savas automašīnas stāvvietās un tālāk izmantot sabiedrisko transportu, piepilsētās var izveidot drošas stāvvietas. Tajās darbotos uzraugi un to darbalaikam vajadzētu atbilst “dienas bez auto” norises laikam. Tās var būt bezmaksas vai maksas (piemēram, kombinēta stāvvietas un autobusa vai stāvvietas un divriteņa biļete). Ja stāvvietā neatrodas regulāri apkalpotu sabiedriskā transporta maršrutu tuvumā, būtu jānodrošina īpaši izveidoti turp un atpakaļ transporta pārvadājumi.

Automašīnu stāvvietas ērtībai

Netālu no teritorijām, kurās liegta iebraukšana ar automašīnām, būtu jāizveido īpašas automašīnu stāvvietas personām, kam jāizmanto sava automašīna. Šīs automašīnu stāvvietas var izmantot, lai kādu izlaistu, lai stāvētu neilgu brīdi (ne ilgāk par 1 stundu), lai atvieglotu automašīnas koplietošanu, lai piegādātu preces utt. Tās nevajadzētu izmantot ilgtermiņa stāvēšanai un tajās nav jāparedz personāls. Var nodrošināt sistemātiskus turp un atpakaļ transporta pārvadājumus starp šīm stāvvietām un pilsētas centru.

Automašīnu stāvvietas iedzīvotājiem

Ir jārezervē automašīnu stāvvietas iedzīvotāju lietošanai. Tām vajadzētu atrasties teritorijās, kurās liegta iebraukšana ar automašīnām, vai to tuvumā (un pieejamām tikai pirms vai pēc pasākuma). Tās vajadzētu atvērt dienu pirms pasākuma un turēt atvērtas līdz nākamajai dienai pēc pasākuma. Lai mudinātu iedzīvotājus savas automašīnas atstāt stāvvietā visu dienu, var piemērot īpašu maksu. Tas detalizēti jāapspiež ar stāvvietu operatoriem.

INFORMĀCIJA UN SAZIŅA

Visi saziņas instrumenti ir bez maksas pieejami www.mobilityweek.eu. EIROPAS MOBILITĀTES NEDĒĻAS e-bijetens un norādītie sociālo tīklu kanāli sniegs aktualizētu informāciju par notikumiem.

- www.facebook.com/EuropeanMobilityWeek
- <https://twitter.com/mobilityweek>
- www.youtube.com/user/europeanmobilityweek
- www.flickr.com/photos/europeanmobilityweek

Papildus šai rokasgrāmatai tiešsaistē ir pieejami šādi resursi (daļa – arī papīra formātā):

- Tematiskās pamatnostādnes;
- Brošūra;
- Skrejlapa;
- Kampanjas video;
- Harta;
- Paraugprakses norādījumi;
- Saziņas instrumentu kopums, kas ietver vizuālās pamatnostādnes un galvenās vizualizācijas (Edgar ilustrācijas, logotipus, veidnes utt.).

Visi saziņas materiāli ir pieejami angļu valodā. Tematiskās pamatnostādnes, skrejlapa, kampaņas video un šī rokasgrāmata ir pieejama 22 oficiālajās ES valodās.

Valstu koordinatori tiek aicināti izstrādāt papildu saziņas instrumentus. Iepriekšējos gados gūtā pieredze liecina, ka lietderīgi ir sagatavot paziņojumus presei, iepazīstinot ar EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻU, prezentējot valsts līmeņa pasākumus un vienu lapu veltot katrai iesaistītajai pilsētai.

Vietējā informācija un saziņa

Pašvaldībām vajadzētu nodrošināt vairākus instrumentus sabiedrības informēšanai par EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻU. Lai nodrošinātu sinerģiju Eiropas līmenī un ļautu iedzīvotājiem justies iesaistītiem globālā kustībā, drukātajos un tiešsaistes saziņas materiālos vajadzētu ietvert vizuālo identitāti, kas atspoguļo EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻU.

Vissvarīgāk ir nodrošināt saziņas konsekvenci un nesarežģīt vēstījumus, lai paredzētās mērķa grupas varētu atpazīt EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻU.

Sociālie plašsaziņas līdzekļi

Sociālie plašsaziņas līdzekļi, piemēram, “Facebook”, “Twitter”, “YouTube”, “Vimeo”, “Flickr”, “Instagram”, “LinkedIn” un citi, ļauj tieši sazināties ar tūkstošiem cilvēku un popularizēt pasākumus. Izmantojot sociālos plašsaziņas līdzekļus, vēlams neaizmirst šādus aspektus:

- Kopīgojiet saturu, kas ir aktuāls attiecīgajai mērķauditorijai.
- Ja saskaraties ar nepareizu interpretāciju, droši labojiet kļūdu, bet dariet to, cienot citus; noteikti nošķiriet faktus no viedokļiem.
- Izplatiet informāciju un sazinieties; rakstiet par partneru, atbalstītāju vai kolēģu sekmēm.
- Publicējiet jēgpilnus komentārus, cienot citus; iespējami vairāk popularizējiet darbības jomu, kuru labi pārzināt.
- Neizplatiet surogātpastu un npublicējiet aizvainojošus komentārus.
- Rūpīgi pārliecinieties par visa publicēšanai paredzētā materiāla kvalitāti; izmantojiet pareizrakstības pārbaudi un pārbaudiet tīmekļa vietņu saites; ja pieļāvāt kļūdu, esiet atklāts – atzīstiet to un izlabojiet.
- Npublicējiet tiešsaistē neko tādu, ko jūs negribētu dzirdēt citētu BBC kanālā, apspriest ar savu māti vai paskaidrot priekšniekam.
- Neuzņemieties īstenot pasākumus, kurus neesat pilnvarots darīt.
- Nelejupielādējiet un neinstalējiet sociālajos tīklos atrastu programmatūru.

Informatīvas vēstules

Pirms EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻAS var nosūtīt vairākas katrai mērķa grupai pielāgotas informatīvas vēstules:

- Pašvaldības vadības vēstuli visiem vietējiem iedzīvotājiem;
- Īpašu vēstuli katrai sensitīvai mērķa grupai (veikalu īpašniekiem, uzņēmumiem, iedzīvotājiem teritorijās, kurās būs liegts iebraukt ar automašīnu, utt.), lai informētu par EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻU un aicinātu piedalīties tās organizēšanā.

Informatīvi dokumenti

Lai informētu iedzīvotājus par EIROPAS**MOBILITĀTES**NEDEĻU un sekmētu debates par pilsētmobilitāti, pieejamību un drošību, ir jāsagatavo un jāizplata:

- Kopsavilkuma dokuments, kurā aprakstīti EIROPAS**MOBILITĀTES**NEDEĻAS tehniskie aspekti (šo dokumentu izplatīs pirms pasākumiem un to laikā visās sabiedriskajās vietās).
- Pašvaldības biļetena papildinājums vai speciālizdevums.
- Konkrēti dokumenti atsevišķām mērķa grupām.
- Paziņojums vietējai presei, ko izdalīs preses konferences laikā aptuveni nedēļu pirms EIROPAS**MOBILITĀTES**NEDEĻAS.

Iekšējā saziņa

Sekmīga iekšējā saziņa:

- Iesaistiet pašvaldības darbiniekus EIROPAS**MOBILITĀTES**NEDEĻAS organizēšanā, lai nodrošinātu, ka tā norit sekmīgi.
- Ļaujiet pašvaldības darbiniekiem kļūt par EIROPAS**MOBILITĀTES**NEDEĻAS un jaunu pilsētmobilitātes veidu popularitātes veicinātājiem.
- Mudiniet darbiniekus nākotnē plašāk izmantot ilgtspējīgus transporta veidus.
- Īstenojiet "videi nekaitīga pasažiera" plānu, it sevišķi vēršot to uz pašvaldības darbiniekiem.

Pašvaldības darbinieku mobilizēšana

Būs vajadzīgi daudzi darbinieki (ja iespējams, brīvprātīgi), lai atbildētu uz tālruņa zvaniem, sniegtu informāciju (uzraugi, uzraudzes utt.), risinātu jautājumus par ierosinātajiem pasākumiem, uzraudzītu piekļuvi teritorijām, kurās būs liegta automašīnu iebraukšana, un stāvvietām "dienā bez auto" utt.

Iekšējais mobilitātes plāns

Papildus tam, ka pašvaldības darbinieki būs iesaistīti EIROPAS**MOBILITĀTES**NEDEĻAS organizēšanā, viņiem ir jārada labs piemērs citiem. Tādēļ darbinieki ir jāmudina piedalīties Eiropas mobilitātes nedēļas pasākumos. Šajā nolūkā var izstrādāt iekšējo mobilitātes plānu un rīkot sagatavošanās sapulces. Var apspriesties ar sabiedriskā transporta tīkla pārstāvjiem, kā arī ar divriteņu nomas uzņēmumiem, lai nodrošinātu alternatīva transporta pieejamību. Ir sevišķi jāuzsver skolu un uzņēmumu mobilitātes plāni.

UZRAUDZĪBA UN VĒRTĒŠANA

Vietējām iestādēm būtu jāīsteno uzraudzība ne tikai nedēļas laikā, bet arī gada gaitā, lai nodrošinātu iespēju mācīties no pieredzes. Būtu jāuzrauga modālā pāreja, satiksmes plūsma, gaisa kvalitāte, troksnis un sabiedriskā doma.

Satiksmes plūsma un sabiedriskā transporta izmantošana

Teritorijās, kurās liegta iebraukšana ar automašīnām, un ārpus tām būtu jāuzrauga sabiedriskā transporta lietotāju skaits, motorizētā satiksme, riteņbraucēji, gājēji un automašīnu stāvvietu izmantošana.

Lai būtu iespējama salīdzinoša analīze, situācija jāuzrauga vairākas dienas. Tehnisko un loģistikas palīdzību var sniegt vietējās satiksmes iestādes, kas atbild par šosejām un/vai pilsētas ielām.

Gaisa kvalitāte

Teritorijās, kurās liegta iebraukšana ar automašīnām, un ārpus tām var uzstādīt stacionārus un mobilus sensorus, lai vairākas dienas novērtētu gaisa kvalitāti. Lai būtu iespējami pamatoti salīdzinājumi, mērījumi jāveic vienā un tajā pašā nedēļas dienā un līdzīgos meteoroloģiskajos apstākļos.

Pilsētas, kuru rīcībā nav sava gaisa monitoringa aprīkojuma, var mēģināt to aizņemt no pilsētām, kas nepiedalās EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻĀ, vai pilsētām, kuru rīcībā ir vairāk aprīkojuma nekā tām vajadzīgs.

Troksnis

Teritorijās, kurās liegta iebraukšana ar automašīnām, un ārpus tām var uzstādīt trokšņa mērīšanas aprīkojumu, lai novērtētu, kā "dienu bez auto" ietekmē trokšņa līmeni. Lai būtu iespējama salīdzinoša analīze, troksnis jāuzrauga vairākas dienas. Vairākas organizācijas, piemēram, vietējās veselības aprūpes iestādes, var sniegt lietderīgus ieteikumus un palīdzēt metodikas jautājumos.

Sabiedriskā doma

Var veikt mērķtiecīgus apsekojumus, aptaujājot:

- Visas pilsētas iedzīvotājus.
- Iedzīvotājus, kas dodas uz teritorijām, kurās liegta iebraukšana ar automašīnām.
- Teritoriju, kurās liegta iebraukšana ar automašīnām, iedzīvotājus.
- Tirgotājus, kas darbojas teritorijās, kurās liegta iebraukšana ar automašīnām.
- Tirgotāju klientus.
- Iedzīvotājus, kas strādā teritorijās, kurās liegta iebraukšana ar automašīnām.

Tāpat sevišķi būtu jācenšas mudināt veikalu īpašniekus uzraudzīt:

- Klientu skaitu veikalos, kas atrodas teritorijās, kurās liegta iebraukšana ar automašīnām;
- Klientu skaitu lielveikalos, kas atrodas ārpus minētajām teritorijām;
- Apgrozījumu sadarbībā ar tirdzniecības un rūpniecības kamerām un veikalu īpašniekiem.

Vietējās iestādes var veikt citus uzraudzības pasākumus atkarībā no īstenoto pasākumu veida un plānotajiem rezultātiem.

EIROPAS MOBILITĀTES NEDEĻA

2017. GADA 16.-22. SEPTEMBRIS

